

การศึกษาความพึงพอใจของผู้ตอบแบบสอบถาม ต่อผลิตภัณฑ์หัตถกรรมกระดาษสา จังหวัดเชียงราย

อวยพร ติะวัน

อาจารย์ประจำสาขาการตลาด คณะบริหารธุรกิจและศิลปศาสตร์
มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย

วันที่ได้รับต้นฉบับบทความ: 15 กรกฎาคม 2563

วันที่แก้ไขปรับปรุงบทความ: 23 กรกฎาคม 2563

วันที่ตอบรับตีพิมพ์บทความ: 10 กันยายน 2563

กมลวรรณ กุลพรหม

วิศรา พิบูลศรี

กัญญาภัทร นัยนา

เยาวชนผู้ร่วมวิจัย

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนาผลิตภัณฑ์หัตถกรรมกระดาษสา ศึกษาพฤติกรรมของผู้บริโภคต่อการตัดสินใจซื้อผลิตภัณฑ์หัตถกรรมกระดาษสา และศึกษาความพึงพอใจของผู้สนใจในผลิตภัณฑ์จากหัตถกรรมกระดาษสา ในจังหวัดเชียงราย กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าคือ ประชาชนทั่วไปที่สนใจในผลิตภัณฑ์จากหัตถกรรมกระดาษสา ในจังหวัดเชียงราย จำนวน 200 คน เก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้แบบสอบถามออนไลน์

การพัฒนาผลิตภัณฑ์จากหัตถกรรมกระดาษสา มีการนำภูมิปัญญาดั้งเดิมมาปรับปรุงพัฒนา ให้มาเป็นภูมิปัญญาสมัยใหม่ มีการผสมผสานรูปแบบดั้งเดิมและรูปแบบพัฒนาขึ้นอย่างกลมกลืนเหมาะสม มีคุณภาพและมีคุณค่าให้แปลกใหม่ จากการใช้เทคนิคการสร้างลวดลาย เพื่อเพิ่มความสวยงามและเพิ่มทางเลือกใหม่ให้กับผู้บริโภค

พฤติกรรมของผู้บริโภคต่อการตัดสินใจซื้อผลิตภัณฑ์หัตถกรรมกระดาษสา มีความต้องการซื้อ ออท์มอลล์ วอลเปเปอร์ ในระดับปานกลาง มีความต้องการซื้อคอมพิวเตอร์ในวัยน้อย ในระดับปานกลาง และมีความต้องการซื้อสมุดหัตถกรรมทำมือ ในระดับปานกลาง จุดประสงค์หลักที่ผู้บริโภคซื้อผลิตภัณฑ์คือรูปแบบลวดลายสะดุดตา ความคุ้มค่าของผลิตภัณฑ์ที่ผู้บริโภคตัดสินใจซื้อ อยู่ในระดับปานกลาง และผู้บริโภคมีความต้องการซื้อทางออนไลน์และหน้าร้าน คิดเป็นร้อยละ 44.00

ความพึงพอใจของผู้ตอบแบบสอบถามต่อผลิตภัณฑ์หัตถกรรมกระดาษสา ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=3.54$) เมื่อพิจารณาเป็นแต่ละด้าน พบว่า ความพึงพอใจต่อผลิตภัณฑ์กระดาษสา ในทุกด้านอยู่ในระดับมาก ในขณะที่ด้านผลิตภัณฑ์ที่มีความสวยงามมีค่าเฉลี่ยความพึงพอใจต่อผลิตภัณฑ์กระดาษสาสูงสุด ($\bar{X}=3.69$) รองลงมาคือด้านผลิตภัณฑ์มีขนาดและรูปแบบเหมาะสม ($\bar{X}=3.55$) และด้านผลิตภัณฑ์มีความคุ้มค่าและด้านผลิตภัณฑ์มีราคาสัมเหตุสมผลมีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด ($\bar{X}=3.51$)

คำสำคัญ: การพัฒนา ผลิตภัณฑ์จากหัตถกรรมกระดาษสา ความพึงพอใจ

A Study on the Satisfaction of Respondents to Sa Paper Handicraft Products

Aouyphon Thawan

Lecturer, Marketing Program,

Faculty of Business Administration and Liberal Arts,

Rajamangala University of Technology Lanna Chiang Rai

Kamonwan Kulprom

Warissara Piboonsri

Kanyapat Naiyana

Youth Volunteers in Research Development

Received: 15 July 2020

Revised: 23 July 2020

Accepted: 10 September 2020

Abstract

This research aimed to develop handicraft products of saa paper. To study consumer behavior towards making decision to buy mulberry paper handicrafts. And study the satisfaction of those interested in handicraft products in Chiang Rai the sample groups used in this study are the general public is interested in handicrafts from Saa paper. In Chiang Rai, 200 people collected data by using an online questionnaire.

Product development from mulberry paper handicrafts with traditional wisdom to develop to come to modern wisdom there is a harmonious blend of traditional styles and styles. Quality and value to be new from the use of patterning techniques to enhance the beauty and add new options for consumers.

Consumer Behavior on Making Decision to Buy Saa Paper Handicrafts There is a need to buy Autumn Wallpapers Moderate There is a need to buy a few star lamps. At a moderate level and there was a desire to buy a handmade magic book Moderate the main purpose that consumers buy products is the eye-catching pattern. The value of the product that the consumer makes a purchase is moderate and consumers are demanding to buy online, and in-store Accounted for 44.00 percent.

Satisfaction of respondents to Sa paper handicraft products Overall, it was at a high level ($\bar{x}=3.54$). When considering each aspect, it was found that the satisfaction with the mulberry paper products in all aspects, it is at a very high level. On the other hand, the product was aesthetically pleasing with the highest average satisfaction with the mulberry paper product ($\bar{x}=3.69$), followed by the product with suitable size and form ($\bar{x}=3.55$), and the product being cost-effective, and the product is reasonably priced with the least average ($\bar{x}=3.51$).

Keywords: Development, Mulberry Paper Handicrafts, Satisfaction

บทนำ

กระดาษสา เป็นกระดาษพื้นเมืองทางภาคเหนือที่ผลิตด้วยมือ วิธีการทำกระดาษสาถูกเผยแพร่เข้ามาพร้อมกับพุทธศาสนาจากประเทศจีน เพื่อใช้ทำบันทึกคำสั่งสอน ดังนั้นการใช้กระดาษสาของชาวพื้นเมืองทางภาคเหนือ จึงเกี่ยวข้องกับศิลปวัฒนธรรมประเพณีและพิธีกรรมทางพุทธศาสนาอย่างมากกล่าวคือ การตกแต่งถวายทานแทบทุกประเภท จะตกแต่งด้วยกระดาษสาหลายสีต่างๆ ให้สวยงาม เพื่อใช้ในงานเทศกาลต่างๆ ของวัดและพิธีกรรมต่างๆ (ล้านนาเวทย์, 2554) แหล่งผลิตที่สำคัญของประเทศไทย ส่วนใหญ่อยู่ในเขตภาคเหนือคือจังหวัดเชียงใหม่ เชียงราย ลำพูน พะเยา น่าน อุดรดิตถ์ ลำปาง และสุโขทัย กระดาษสาที่ทำกันโดยทั่วไปในภาคเหนือของประเทศไทย เป็นอุตสาหกรรมในครอบครัวที่นับได้ว่าเป็นการสืบทอดศิลปวัฒนธรรมมาจากบรรพบุรุษ ส่วนใหญ่ทำขึ้นเพื่อใช้เป็นกระดาษทำร่ม ทำวาว ทำกระดาษห่อของขวัญ ตลอดจน โคมไฟกระดาษสา ซึ่งนับว่าเป็นที่นิยมอย่างมากในกลุ่มคนที่รักและชื่นชอบงานกระดาษสา ลักษณะการใช้งานใช้ตกแต่งบ้านเรือน เป็นโคมไฟหวนนอน ใช้ถวายบูชา อีกทั้งยังมีราคาถูกเป็นที่ทุกคนสามารถซื้อได้ และการบำรุงรักษาจะสะดวกต่อการใช้งาน

ปัจจุบันความนิยมในการทำกระดาษสาตกลงไปมาก เมื่อครั้งหนึ่งหมู่บ้านบ่อสร้างหันไปใช้กระดาษจีนแทน ชาวบ้านก็เลยเลิกทำกันไปเกือบหมด เพราะทำไปก็ไม่รู้จะไปขายใคร จนกระทั่งประมาณ พ.ศ. 2520 กรมส่งเสริมอุตสาหกรรมร่วมมือกับญี่ปุ่น เข้ามาส่งเสริมแนะนำการทำแบบใหม่ โดยแปรรูปเป็นผลิตภัณฑ์ที่มีสีสันทั้งสมุด กรอบรูป กล้อง กระดาษเขียนจดหมายรูปแบบต่างๆ กระดาษวาดรูป ส่งลูกค้า ประจำทั้งในและต่างประเทศ แม้ปัจจุบันความนิยมใช้กระดาษสาจะลดน้อยลง เพราะมีวัสดุอย่างอื่นมาใช้แทน แต่กระดาษสาก็ยังนับเป็นวัสดุจากธรรมชาติที่มีเอกลักษณ์เฉพาะตัว และสวยงามมีเสน่ห์ที่ไม่เหมือนใคร ปัจจุบันมีโรงงานกระดาษสาหลายแห่งที่เปิดให้ผู้สนใจได้เข้าไปทดลองทำกระดาษสาด้วยตนเอง ตกแต่งลวดลายได้ตามใจชอบก็น่าจะเป็นการยืดลมหายใจของการกระดาษสาให้ยืนยาวต่อไป (วิริยะประกันภัย, 2562)

ผู้วิจัยมีความสนใจที่จะศึกษาในเรื่องการอนุรักษ์และพัฒนาหัตถกรรมกระดาษสา ในจังหวัดเชียงราย เพื่อให้ผลิตภัณฑ์จากหัตถกรรมกระดาษสามีความหลากหลายในท้องตลาด และใช้เป็น โดยหวังว่าจะเป็นแนวทางในการพัฒนาผลิตภัณฑ์จากหัตถกรรมกระดาษสา และเป็นประโยชน์ต่อหน่วยงานที่ส่งเสริมและเกี่ยวข้องกับการผลิตหัตถกรรมกระดาษสา รวมถึงผู้ที่สนใจศึกษาหัตถกรรมกระดาษสา

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อพัฒนาผลิตภัณฑ์หัตถกรรมกระดาษสา จังหวัดเชียงราย
2. เพื่อศึกษาพฤติกรรมของผู้บริโภคต่อการตัดสินใจซื้อผลิตภัณฑ์หัตถกรรมกระดาษสา ในจังหวัดเชียงราย
3. เพื่อศึกษาความพึงพอใจของผู้สนใจในผลิตภัณฑ์จากหัตถกรรมกระดาษสา ในจังหวัดเชียงราย

แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

แนวคิดเรื่องความพึงพอใจ

ความพึงพอใจ หมายถึง ความรู้สึกรักชอบยินดีเต็มใจ หรือมีเจตคติที่ดีของบุคคลต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่ง ความพอใจจะเกิดเมื่อได้รับตอบสนองความต้องการ ทั้ง ด้านวัตถุและด้านจิตใจ ความพึงพอใจเป็นเรื่องเกี่ยวกับอารมณ์ ความรู้สึก และทัศนคติของบุคคล อันเนื่องมาจากสิ่งเร้าและสิ่งจูงใจ โดยอาจเป็นไปในเชิงประเมินค่าว่าความรู้สึกหรือทัศนคติต่อ สิ่งเหล่านั้น เป็นไปในทางลบหรือบวก (อุทัยพรรณ สุดใจ, 2545)

ราชบัณฑิตยสถาน (2539) ได้กล่าวถึง ความหมายของคำว่า ความพึงพอใจ ดังนี้ คำว่า “พึง” เป็นคำกริยาอื่น หมายความว่า ยอมตาม เช่น พึงใจ และคำว่า “พอใจ” หมายถึง สมชอบ ชอบใจ

แนวคิดเรื่องพฤติกรรมผู้บริโภค

พฤติกรรมผู้บริโภค (Consumer Behavior) หมายถึง กระบวนการ หรือพฤติกรรมในการตัดสินใจซื้อใช้ และประเมินผลการใช้สินค้าหรือบริการของผู้ซื้อ ทั้งที่เป็นปัจเจกบุคคลและกลุ่มบุคคล อันจะมีความสำคัญต่อการซื้อสินค้าและบริการทั้งในปัจจุบันและอนาคต พฤติกรรมผู้บริโภค หมายถึง พฤติกรรมซึ่งผู้บริโภคทำการค้นหา การซื้อ การใช้การประเมินผลการใช้สอยผลิตภัณฑ์และบริการ ซึ่งคาดว่าจะสนองความต้องการของเขาหรือ การศึกษาพฤติกรรมการตัดสินใจและการกระทำ ของคนที่เกี่ยวข้องกับการซื้อและการใช้สินค้าการวิเคราะห์ พฤติกรรมผู้บริโภคเป็นการค้นหาหรือวิจัยเกี่ยวกับพฤติกรรมซื้อและการใช้ของผู้บริโภคเพื่อทราบถึงลักษณะ ความต้องการและพฤติกรรมการซื้อและการใช้ของผู้บริโภคได้อย่างเหมาะสม (ศิริวรรณ เสรีรัตน์ และคณะ, 2546)

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ศิขรินทร์ ปั้นเก่า (2556) ได้ศึกษาเรื่อง โครงการกระดาศชุมชน บ้านสามขา อำเภอแม่ทะ จังหวัด ลำปาง เป็นโครงการที่ใช้ของเหลือจากการเกษตรของชาวบ้านในชุมชน มาผ่านกระบวนการผลิตเป็นกระดาศโดยไม่ใช้สารเคมี สามารถทำได้ในครัวเรือน และออกจำหน่ายผ่านทางหน้าร้าน การฝากขาย และการจำหน่ายทางออนไลน์ ซึ่งการจำหน่ายทางออนไลน์นี้จะเชื่อมโยงกับการเว็บไซต์ที่ประชาสัมพันธ์ข้อมูลโครงการฯ ซึ่งจะ เป็นสิ่งที่ถ่ายทอดเรื่องราวของตัวผลิตภัณฑ์ที่จำหน่ายให้กับผู้ซื้อ และเมื่อตัวโครงการเป็นที่รู้จักมากขึ้นและมี ยอดการจัดจำหน่ายสูงขึ้น จึงจะมีการเพิ่มกำลังการผลิตกระดาศและเริ่มจำหน่ายกระดาศที่ผลิตได้

ชญานิน วังตาล (2560) ได้ศึกษาเรื่อง การพัฒนาผลิตภัณฑ์กระดาศจากขานอ้อยของชุมชนบ้านปาก่อพัฒนา ตำบลดงมะดะ อำเภอแม่ลาว จังหวัดเชียงราย พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนมากมีความพึงพอใจมากที่สุด ต่อผิวสัมผัส สี ความเหมาะสมต่อการพัฒนาผลิตภัณฑ์ ความสวยงาม ลักษณะโดยรวมของกระดาศ มีความพึงพอใจ ในระดับมากที่สุดต่อผลิตภัณฑ์กล่องกระดาศจากขานอ้อย มีความสนใจหากมีการอบรมพัฒนาผลิตภัณฑ์กระดาศ จากขานอ้อย ผลิตภัณฑ์กระดาศจากขานอ้อยสามารถเป็นผลิตภัณฑ์ที่เสริมสร้างรายได้แก่ ชุมชนการพัฒนา

ผลิตภัณฑ์จากขานอ้อยมีข้อดีเนื่องจากเป็นการใช้ทรัพยากรในท้องถิ่นให้เกิดประโยชน์ ผู้ตอบแบบสอบถามให้ข้อเสนอแนะต่าง ๆ เช่น ควรตกแต่งผลิตภัณฑ์ให้สวยงามมากขึ้น เช่นการนำดอกไม้ต่างๆ มาตกแต่งเพิ่มเติม การจัดฝึกอบรมนั้นควรทำเป็นกระบวนการกลุ่ม และหากมีตลาดรองรับผลิตภัณฑ์จะดีมาก

วิธีการศึกษา

ในการศึกษาการพัฒนาผลิตภัณฑ์หัตถกรรมกระดาษสา ศึกษาพฤติกรรมของผู้บริโภคต่อการตัดสินใจซื้อผลิตภัณฑ์หัตถกรรมกระดาษสา และศึกษาความพึงพอใจของผู้สนใจในผลิตภัณฑ์จากหัตถกรรมกระดาษสาจังหวัดเชียงราย ผู้วิจัยมีวิธีการดำเนินการวิจัยดังนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยในครั้งนี้คือ ประชาชนทั่วไปที่สนใจในผลิตภัณฑ์จากหัตถกรรมกระดาษสา ในจังหวัดเชียงราย จำนวน 200 คน

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้คือ ประชาชนทั่วไปที่สนใจในผลิตภัณฑ์จากหัตถกรรมกระดาษสา ในจังหวัดเชียงราย จำนวน 200 คน กำหนดกลุ่มตัวอย่างโดยใช้จำนวนประชากรทั้งหมด

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ ให้แบบสอบถามในการเก็บรวบรวมข้อมูล สร้างขึ้นมาเพื่อรับรองวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ ประกอบด้วย 3 ขั้นตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 พฤติกรรมของผู้บริโภคต่อการตัดสินใจซื้อผลิตภัณฑ์หัตถกรรมกระดาษสา

ตอนที่ 3 ความพึงพอใจของผู้ตอบแบบสอบถามต่อผลิตภัณฑ์หัตถกรรมกระดาษสา

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยได้ดำเนินการเก็บข้อมูล โดยวิธีการเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบสุ่ม ผู้วิจัยเก็บข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างในพื้นที่จังหวัดเชียงราย ที่มีการใช้อินเทอร์เน็ตและมีความสนใจในผลิตภัณฑ์ทำมือที่สามารถใช้ตกแต่งและใช้งานได้ จำนวน 200 คน เป็นการเก็บข้อมูลผ่านระบบออนไลน์ โดยการเก็บตัวอย่างจะกระจายไปตามแหล่งต่างๆ ได้แก่ ผ่านสื่อออนไลน์ เฟสบุ๊ค ไลน์ แชนท์ เว็บไซต์ต่างๆ โดยมีคำถามเพื่อเลือกผู้ตอบแบบสอบถามที่ตรงกับจุดมุ่งหมายของงานวิจัย คือ กลุ่มตัวอย่างที่ชอบสินค้ารูปแบบใหม่ๆ นำมาตกแต่งหรือใช้งานได้และเป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม เนื่องจากผู้บริโภคนั้นกระจายตัวอยู่ทั่วไป ไม่สามารถกำหนดสถานที่และช่วงเวลาได้อย่างชัดเจน ซึ่งผู้วิจัยไม่สามารถใช้วิธีสุ่มตัวอย่างโดยอาศัยความน่าจะเป็นได้

4. การจัดการข้อมูลและการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณ ที่ได้ข้อมูลมาจากแบบสอบถาม ผู้วิจัยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปสถิติ มาใช้วิเคราะห์ข้อมูล โดยสถิติที่ใช้ในงานวิจัยครั้งนี้ คือ สถิติเชิงพรรณนา (Descriptive Statistics) โดยมีรายละเอียดดังนี้

สถิติเชิงพรรณนา (Descriptive Statistics) เป็นค่าสถิติที่ใช้บรรยายข้อมูลเบื้องต้น ที่เก็บรวบรวม มาได้ เพื่ออธิบายคุณลักษณะทั่วไปของประชากรที่ตอบแบบสอบถาม วิเคราะห์พฤติกรรมของผู้บริโภคต่อ การตัดสินใจซื้อผลิตภัณฑ์หัตถกรรมกระดาษสา และวิเคราะห์ความพึงพอใจของผู้ตอบแบบสอบถามต่อ ผลิตภัณฑ์หัตถกรรมกระดาษสา โดยการแจกแจงความถี่ (Frequency Distribution) แสดงค่าร้อยละ (Percentage) และวิเคราะห์ค่าเฉลี่ย (Mean)

5. การพัฒนาผลิตภัณฑ์จากหัตถกรรมกระดาษสา วัสดุอุปกรณ์การพัฒนาผลิตภัณฑ์จาก หัตถกรรมกระดาษสา

วัสดุอุปกรณ์หลักในการพัฒนาผลิตภัณฑ์จากหัตถกรรมกระดาษสา

1. กระดาษสา
2. กาว
3. กรรไกร
4. มีดคัตเตอร์
5. ไม้บรรทัด

วัสดุอุปกรณ์อื่นๆ ในการพัฒนาผลิตภัณฑ์จากหัตถกรรมกระดาษสา

1. ที่เจาะกระดาษ
2. พู่กัน
3. ห่วงทอง
4. สี
5. หลอดไฟ
6. กรอบรูป
7. กระดาษชานอ้อย
8. ลวดขาว
9. กระดาษปกการ์ด
10. ภาดสี

นำกระดาษสา มาแปรรูปแบบใหม่และเพิ่มลวดลายเพื่อให้ดูทันสมัยขึ้น มีขั้นตอนพัฒนาดังนี้

1. ศึกษาที่เกี่ยวกับรูปแบบของผลิตภัณฑ์กระดาษสา เพื่อที่จะนำมาพัฒนา
2. ได้มีการค้นคว้าข้อมูลทางอินเทอร์เน็ต เพื่อสำรวจรูปแบบของผลิตภัณฑ์กระดาษสา
3. ได้มีการรวบรวมรูปแบบของผลิตภัณฑ์กระดาษสา จากผู้ประกอบการอาชีพหัตถกรรม กระดาษสา และผู้วิจัยจึงได้นำลวดลายใหม่ๆ ที่ดูทันสมัยขึ้น มาพัฒนาให้เป็นรูปแบบใหม่
4. จากการพัฒนารูปแบบผลิตภัณฑ์จึงได้ผลิตภัณฑ์รูปแบบใหม่ที่มีชื่อว่า โคมไฟดาวน้อย ออทัมน์วอลเปเปอร์ สมุดมหัศจรรย์ทำมือ

ผลการศึกษา

จากการศึกษาการพัฒนาผลิตภัณฑ์จากหัตถกรรมกระดาษสา จังหวัดเชียงราย สามารถวิเคราะห์ข้อมูลและสรุปผลการวิจัยได้ดังนี้

1. การอนุรักษ์หัตถกรรมกระดาษสา

หัตถกรรมกระดาษสาที่ผู้วิจัยได้ศึกษา มีรากฐานมาอย่างยาวนานเป็นงานหัตถกรรมที่อยู่ในชุมชนชาวล้านนา สืบทอดองค์ความรู้ภูมิปัญญาผ่านวิถีชุมชน จากการศึกษาพบว่า ภูมิปัญญากระบวนการสร้างสรรค์หัตถกรรมกระดาษสา จำเป็นต้องอาศัยประสบการณ์ในการทำกระดาษสา ต้องมีความรู้ทางด้านเทคนิค แต่เดิมการผลิตกระดาษสาจะมีการผลิตเฉพาะสี่พื้นเท่านั้น อาจมีการย้อมสีบ้างแต่ก็จะ เป็นสีพื้นไปเลย ต่อมาได้มีการคิดค้นนำเอาลวดลายต่างๆ ไล่ลงไปใ้ในเนื้อกระดาษโดยยุคแรกนั้น กระบวนการไล่ลวดลายดอกไม้ใบไม้ต่างๆ ลงไปในกระดาษสา นั้นมีขั้นตอนค่อนข้างยุ่งยาก ปัจจุบันก็นำแนวคิดนี้มาต่อยอดเป็นวัสดุอื่นๆ อีกหลากหลายไล่ลงไปใ้ในกระดาษสา และมีการพัฒนาเทคนิคการไล่วัสดุ ลงไปใ้กระดาษสาโดยการทำการกระดาษสาแบบตะขิ้นมา ซึ่งจะได้ทั้งความหนาและความสม่ำเสมอของเนื้อ กระดาษ การที่ผู้วิจัยได้นำกระดาษสาผลิตเป็นผลิตภัณฑ์กระดาษสาในรูปแบบต่างๆ นั้น ถือเป็นการอนุรักษ์หัตถกรรมกระดาษสาอีกแบบหนึ่ง

2. ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง คิดเป็นร้อยละ 65.00 และเป็นเพศชาย คิดเป็นร้อยละ 35.00 มีอายุระหว่าง 21 – 30 ปี คิดเป็นร้อยละ 55.00 รองลงมาคืออายุมากกว่า 30 ปี คิดเป็นร้อยละ 33.00 โดยมีอาชีพเป็นนักเรียนนักศึกษา คิดเป็นร้อยละ 41.50 รองลงมาประกอบอาชีพอิสระ คิดเป็นร้อยละ 23.50 มีรายได้เฉลี่ยต่อเดือน มากกว่า 10,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 45.50 รองลงมาคือมีรายได้เฉลี่ยต่อเดือน 5,000 – 10,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 34.00

3. พฤติกรรมของผู้บริโภคต่อการตัดสินใจซื้อผลิตภัณฑ์หัตถกรรมกระดาษสา

ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ มีความต้องการซื้อ ออทัมน์วอลเปเปอร์ ในระดับปานกลาง คิดเป็นร้อยละ 45.50 รองลงมาคือมีความต้องการซื้อระดับมาก คิดเป็นร้อยละ 29.50 และมีความต้องการซื้อโคมไฟตาว น้อย ในระดับปานกลาง คิดเป็นร้อยละ 42.50 รองลงมาคือมีความต้องการซื้อระดับมาก คิดเป็นร้อยละ 37.50 และมีความต้องการซื้อสมุดทำมือ ในระดับปานกลาง คิดเป็นร้อยละ 40.50 รองลงมาคือมีความต้องการซื้อกระดาษระดับน้อย คิดเป็นร้อยละ 34.00 จุดประสงค์หลักที่ผู้บริโภคซื้อผลิตภัณฑ์คือรูปแบบลวดลายสะดุดตา คิดเป็นร้อยละ 34.00 ความคุ้มค่าของผลิตภัณฑ์ที่ผู้บริโภคตัดสินใจซื้อระดับปานกลาง คิดเป็นร้อยละ 57.00 ผู้บริโภคมีความต้องการซื้อช่องทางจำหน่ายทางออนไลน์และหน้าร้าน คิดเป็นร้อยละ 44.00

4. ความพึงพอใจของผู้ตอบแบบสอบถามต่อผลิตภัณฑ์หัตถกรรมกระดาษสา

ตารางที่ 1 ความพึงพอใจของผู้ตอบแบบสอบถามต่อผลิตภัณฑ์หัตถกรรมกระดาษสา

รายการ	\bar{X}	S.D.	ระดับความพึงพอใจ
1. ด้านผลิตภัณฑ์มีความแปลกใหม่	3.44	1.02	มาก
2. ด้านผลิตภัณฑ์มีความสวยงาม	3.69	1.04	มาก
3. ด้านผลิตภัณฑ์มีความคุ้มค่า	3.51	1.09	มาก
4. ด้านผลิตภัณฑ์มีราคาสมเหตุสมผล	3.51	1.09	มาก
5. ด้านผลิตภัณฑ์มีขนาดและรูปแบบเหมาะสม	3.55	1.06	มาก
รวม	3.54	1.06	มาก

จากตารางที่ 1 พบว่า ความพึงพอใจของผู้ตอบแบบสอบถามต่อผลิตภัณฑ์หัตถกรรมกระดาษสา ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=3.54$) เมื่อพิจารณาเป็นแต่ละด้าน พบว่า ความพึงพอใจต่อผลิตภัณฑ์กระดาษสา ในทุกด้านอยู่ในระดับมาก ในขณะที่ด้านผลิตภัณฑ์มีความสวยงามมีค่าเฉลี่ยความพึงพอใจต่อผลิตภัณฑ์กระดาษสาสูงสุด ($\bar{X}=3.69$) รองลงมาคือด้านผลิตภัณฑ์มีขนาดและรูปแบบเหมาะสม ($\bar{X}=3.55$) และด้านผลิตภัณฑ์มีความคุ้มค่าและด้านผลิตภัณฑ์มีราคาสมเหตุสมผลมีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด ($\bar{X}=3.51$)

5. การพัฒนาผลิตภัณฑ์กระดาษสา

การสร้างสรรคหัตถกรรมกระดาษสาจากการออกแบบลวดลายต่างๆ บนกระดาษสา มีการนำภูมิปัญญาดั้งเดิมมาปรับปรุงพัฒนาให้มาเป็นภูมิปัญญาสมัยใหม่ มีการผสมผสานรูปแบบดั้งเดิมและรูปแบบพัฒนากันอย่างกลมกลืนเหมาะสม มีคุณภาพและมีคุณค่าให้แปลกใหม่และหลากหลาย จากการใช้เทคนิคการสร้างลวดลาย เช่น การพันสี การสลัดสี การเขียนสีตกแต่ง เป็นต้น เพื่อเพิ่มความสวยงามและเพิ่มทางเลือกใหม่ให้กับผู้บริโภค พร้อมทั้งมีความคิดสร้างสรรค์ในการ สร้างรูปแบบใหม่ๆ ขึ้นมาเพื่อนำมาจัดทำเป็นผลิตภัณฑ์ต่างๆ ดังนี้ 1. สมุดมหัศจรรย์ทำมือ 2. ออทม์นัวอลเปเปอร์ 3. โคมไฟดาวน้อย

อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

อภิปรายผล

จากการศึกษาการพัฒนาผลิตภัณฑ์จากหัตถกรรมกระดาษสา จังหวัดเชียงราย สามารถนำมาอภิปรายผลได้ดังนี้

1. ผู้บริโภคส่วนใหญ่มีความพึงพอใจในรูปแบบ ลวดลายสวยงาม สะดุดตา ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าผลิตภัณฑ์มีการเพิ่มลวดลายให้แปลกใหม่มากขึ้น มีการนำวัสดุธรรมชาติมาประดับบนเนื้อกระดาษสาทำให้กระดาษที่นำมาทำเป็นผลิตภัณฑ์มีความโดดเด่น ซึ่งสอดคล้องกับชฎานิน วังตาล (2560) ได้ศึกษาเรื่องการพัฒนาผลิตภัณฑ์กระดาษจากชานอ้อยของชุมชนบ้านปาก่อพัฒนา ตำบลดงมะตะ อำเภอมะนัง จังหวัดเชียงราย พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนมากมีความพึงพอใจมากที่สุดต่อผิวสัมผัส สี ความเหมาะสมต่อการพัฒนาผลิตภัณฑ์ ความสวยงาม ลักษณะโดยรวมของกระดาษ มีความพึงพอใจในระดับมากที่สุดต่อผลิตภัณฑ์กล่องกระดาษจากชานอ้อย มีความสนใจหากมีการอบรมพัฒนาผลิตภัณฑ์กระดาษจากชานอ้อย ผลิตภัณฑ์กระดาษจากชานอ้อยสามารถเป็นผลิตภัณฑ์ที่เสริมสร้างรายได้แก่ชุมชน การพัฒนาผลิตภัณฑ์จากชานอ้อยมีข้อดีเนื่องจากเป็นการใช้ทรัพยากรในท้องถิ่นให้เกิดประโยชน์ ผู้ตอบแบบสอบถามให้ข้อเสนอแนะต่างๆ เช่น ควรตกแต่งผลิตภัณฑ์ให้สวยงามมากขึ้น เช่นการนำดอกไม้ต่างๆ มาตกแต่งเพิ่มเติม การจัดฝึกอบรมนั้นควรทำเป็นกระบวนการกลุ่ม และหากมีตลาดรองรับผลิตภัณฑ์จะดีมาก

2. ผู้บริโภคมีความต้องการซื้อช่องทางจำหน่ายทางออนไลน์และหน้าร้านเป็นจำนวนมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าผู้บริโภคยุคสมัยนี้บางส่วนต้องการความสะดวกสบายสูง จึงเลือกช่องทางออนไลน์และบางส่วนต้องการที่จะเห็นผลิตภัณฑ์ของจริงก่อนตัดสินใจซื้อ และต้องการความน่าเชื่อถือ จึงเลือกช่องทางจำหน่ายทางหน้าร้าน ซึ่งสอดคล้องกับ ศิขรินทร์ ปั้นเก่า (2556) ได้ศึกษาเรื่อง โครงการกระดาษชุมชน บ้านสามขา อำเภอมะนัง จังหวัดลำปาง เป็นโครงการที่ใช้ของเหลือจากการเกษตรของชาวบ้านในชุมชน มาผ่านกระบวนการผลิตเป็นกระดาษโดยไม่ใช้สารเคมี สามารถทำได้ในครัวเรือน และออกจำหน่ายผ่านทางหน้าร้าน การฝากขาย และการจำหน่ายทางออนไลน์ ซึ่งการจำหน่ายทางออนไลน์นี้จะเชื่อมโยงกับการเว็บไซต์ที่ประชาสัมพันธ์ข้อมูลโครงการฯ ซึ่งจะเป็นสิ่งที่ถ่ายทอดเรื่องราวของตัวผลิตภัณฑ์ที่จำหน่ายให้กับผู้ซื้อ และเมื่อตัวโครงการเป็นที่รู้จักมากขึ้นและมียอดการจัดจำหน่ายสูงขึ้น จึงจะมีการเพิ่มกำลังการผลิตกระดาษและเริ่มจำหน่ายกระดาษที่ผลิตได้

ข้อเสนอแนะ

จากผลการวิจัยการพัฒนาผลิตภัณฑ์จากหัตถกรรมกระดาษสา จังหวัดเชียงราย ผู้วิจัยมีข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะ ดังนี้

1. ข้อเสนอแนะการนำผลการศึกษาไปใช้

1.1 ผู้บริโภคมีความสนใจในผลิตภัณฑ์ไม่มากพอ ดังนั้นควรมีการออกแบบให้มีลักษณะที่โดดเด่นและมีความหลากหลายมากยิ่งขึ้น เพื่อให้ตัวผลิตภัณฑ์มีความน่าสนใจ

1.2 ผู้บริโภคส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง ดังนั้น ควรมีการศึกษาความพึงพอใจในการเลือกซื้อผลิตภัณฑ์ของเพศชาย เพื่อออกแบบให้สอดคล้องกับกับความต้องการ

2. ข้อเสนอแนะการศึกษาครั้งต่อไป

2.1 ศึกษาหาช่องทางการตลาดในการจัดจำหน่ายสินค้าทางสื่อออนไลน์ เพราะจากผลการวิจัยพบว่า ผู้บริโภคมีความต้องการซื้อทางช่องทางหน้าร้านและทางออนไลน์

2.2 ศึกษาความต้องการของผู้บริโภคและพัฒนาผลิตภัณฑ์จากกระดาษสาในรูปแบบอื่นๆ เพื่อเพิ่มตัวเลือกให้กับผู้บริโภค

เอกสารอ้างอิง

ชญาสินี ว่างตาล. (2560). การพัฒนาผลิตภัณฑ์กระดาษจากชานอ้อยของชุมชนบ้านป่าก่อพัฒนา

ตำบลดงมะตะ อำเภอมแม่ลาว จังหวัดเชียงราย. รายงานผลการวิจัย. เชียงราย :

สาขาวิชาคหกรรมศาสตร์ คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย

ราชบัณฑิตยสถาน. (2539). **พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2539.** กรุงเทพฯ: อักษรเจริญทัศน์. หน้า 463.

ล้านนาเวทย์. (2562 มิถุนายน 26). **ประวัติกระดาษสา.** แหล่งที่มา

<http://www.lannaway.com/home/post/ประวัติกระดาษสา>

วิริยะประกันภัย. (2562 มิถุนายน 26). **ลมหายใจของ “กระดาษสา”.** แหล่งที่มา

[https://www.viriyah.co.th/th/content/article.php?page=207.](https://www.viriyah.co.th/th/content/article.php?page=207)

ศิรินันท์ ปั่นแก้ว. (2556 สิงหาคม 30). **โครงการกระดาษชุมชน บ้านสามขา อำเภอมแม่ทะ จังหวัดลำปาง.** แหล่งที่มา

[https://www.changemakers.com/th/node306408/entries/โครงการกระดาษชุมชน-บ้านสามขา-อำเภอมแม่ทะ - จังหวัดลำปาง.](https://www.changemakers.com/th/node306408/entries/โครงการกระดาษชุมชน-บ้านสามขา-อำเภอมแม่ทะ-จังหวัดลำปาง)

ศิริวรรณ เสรีรัตน์ และคณะ. (2546). **การบริหารการตลาดยุคใหม่ .** กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์ธรรมสาร.

อุทัยพรรณ สดใจ . (2545). **ความพึงพอใจของผู้ใช้บริการที่มีต่อการให้บริการขององค์การโทรศัพท์แห่งประเทศไทยจังหวัดชลบุรี.**วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาสังคมวิทยาประยุกต์, คณะสังคมศาสตร์, มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.